

Siikaisten kunta

Siikainen – luontoa käydä edellä

Siikaisten kuntastrategia - suuntaviivat 2018-2019

Hyväksytty kunnanvaltuustossa 14.11.2017

ALKUSANAT

Kunnan palvelut turvataan laadukkaimmin kun niistä päätetään itse. Siikaisten kunnanvaltuusto on linjannut, että talouden epävarmuudesta huolimatta kunta pysyy ensisijaisesti itsenäisenä. Valtuusto luottaa maakuntaudistuksen mahdollistavan pienen kunnan pärjäämisen itsenäisenä ja ketteränä toimijana osana julkista hallintoa jatkossakin.

Siikaisissa kunnan elinvoimaa edistää erityisesti asukkaiden omaehtoinen toiminta. Siikaislaiset ovat toimeliaita ja kantavat vastuuta myös toisistaan. Hyvinvointia ylläpitävä ja edistävä työ tehdään yhteisöissä; kodeissa, kyläyhdistyksissä, kansalaisopiston harrastuspiireissä, urheiluseuroissa, järjestöissä. Kunnan sivistys- ja tekniset palvelut luovat perustan elämiselle ja asumiselle. Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat siirtymässä kuntayhtymästä maakunnalle. Niiden tulevaisuus herättää edelleen huolta. Muutoksia ennakoidaan perustamalla Siikaisiin sosiaali- ja terveys-palveluiden lähipalvelukeskus ikäihmisten asumispalveluiden yhteyteen. Jotta ihmisillä on mahdollisuus asua ja elää tulevaisuudessakin Siikaisissa, tulee onnistua palvelujen laadukkaassa, mutta taloudellisessa ja tehokkaassa järjestämisessä sekä elinvoiman ja hyvinvoinnin ylläpitämisessä ja vahvistamisessa yhdessä kuntalaisten kanssa.

Siikaisten kuntastrategian pohjatyö tehtiin 2016 kattavan kyläkerroksen sekä kunnan henkilöstön ja luottamushenkilöiden yhteisen työryhmätyöskentelyn pohjalta. Kuntalaisten ajatuksia kysyttiin myös kunnan verkkosivujen ja kunnan tiedotuslehden kautta. Strategia hyväksyttiin syksyllä 2016. Valtuusto vaihtui kesällä 2017. Uusi valtuusto on päivittänyt tätä asiakirjaa. Valmistelua on tehty valtuustoseminaarissa ja lautakunnissa. Asiakirjaan on kirjattu suuntaviivat palvelujen ja painopisteiden osalta tuleville vuosille. Talousarvio asettaa yksityiskohtaisempia tavoitteita toiminnoittain sekä raportoi onnistumisesta tilinpäätöksen yhteydessä.

SIIKAISTEN KUNNAN TOIMINTA-AJATUS JA ARVOT

Siikaisten kunta on mahdollisuuksien luoja.

Siikaisten kunta toimii taloudellisesti ja tehokkaasti lähellä kuntalaista varmistaen elämisen edellytykset tulevaisuudessakin.

Kunnan henkilöstö tekee parhaansa yhteistyössä kuntalaisten kanssa palvelujen toimivuudeksi, turvaamiseksi ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi.

OSALLISUUS

Osallisuudessa on kysymys kuulumisesta Siikaisten kunnan ja sen kylien yhteisöön. Osallisuus merkitsee omakohtaisesta sitoutumisesta nousevaa vaikuttamista asioiden kulkuun ja vastuun ottamista seurauksista. Ihmiset osallistuvat toimijoina ja mukana olijoina omien, läheistensä ja yhteisten palveluiden tuottamiseen, tapahtumien tekemiseen ja kunnan päätöksentekoon. Lapset ja nuoret kasvatetaan yhdessä osaksi yhteisöä ja yhteiskuntaa.

VASTUULLISUUS

Vastuullisuus merkitsee vastuullista, tulevaisuus-suuntautunutta toimintaa ja päätöksentekoa. Vastuullisuus on vastuuta itsestä ja lähimmäisistä, mutta myös hyvää talouden hallintaa, sitoutumista omaan työhön ja yhteisön toimintaan sekä ympäristöstä huolehtimista.

TOIMELIAISUUS

Siikaislaista toimeliaisuutta tulee vahvistaa yhteisenä toiminnan arvona kaikessa tekemisessä. Toimeliaisuuteen kuuluvat sinnikkyys ja yritteliäisyys. Toimeliaisuutta tuetaan myönteisellä asenteella ja kannustavuudella, mikä vaikuttaa koko kunnan ilmapiiriin.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA ERITYISPIIRTEET

Siikainen on maantieteellisesti laaja ja harvaan asuttu alue. Ihmisillä on elintilaa, erilainen harrastaminen ja elinkeinon harjoittaminen on usein mahdollista asumisen yhteydessä. Harva ja kylämainen asutus vahvistaa ihmisten välistä yhteistyötä ja paikallista identiteettiä. Toisaalta se saattaa lisätä turvattomuuden tunnetta. Kyläidentiteetti on kuntaidentiteettiä vahvempi. Palvelujen tuottaminen ja infran ylläpitäminen on kallista. Ihmisten on päästävä liikkumaan omatoimisesti.

Siikaisissa on runsaasti rakentamatonta luontoa ja metsää. Metsä antaa työtä monelle. Tarvitaan suojelun, virkistykseen ja elinkeinon harjoittamisen yhteensovittamista.

Ikäihmisiä on suhteessa asukasmäärään runsaasti. Vapaaehtoistoimintaa on ikäihmisten tuottamana ja kuluttamana paljon. Nuorten saaminen mukaan yhteiseen tekemiseen vaikeampaa, nuoret ohjautuvat sinne missä on muitakin nuoria.

Vuorovaikutus ja viestintä on verrattain toimivaa. Luottamushenkilöiden ja henkilöstön tuttuus ja lähestyttävyyden tekee kanssakäymisen luontevaksi. S osiaalinen media haastaa viestinnän oikeellisuuden ja mahdollistaa huhujen muuntumisen moneksi totuudeksi.

Rahoituspohja lyhyellä aikavälillä murenee. Siikaisten kunnan saamat valtionosuudet ovat pudonneet kestävämmälle tasolle. Verotulot eivät kasva erityisesti koska työssäkäyvän väestön määrä vähenee. Siikaisissa lähestytään tilannetta, jossa kunnan toimintoja ei kyetä lainmukaisesti toteuttamaan.

Maakuntauudistus muuttaa kunnan roolia ja rahoituspohjaa. Kuntien tehtävät ja normit vähenevät, mikä edellyttää kunnan roolin uudelleenlöytämistä ja luo uusia mahdollisuuksia. Uudistus ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon voimakkaasti heilahtelevien kulujen poistuminen parantaa talouden ennakoitavuutta. Kunnan ja maakunnan rajapinnan hoitaminen edellyttää yhteistyötä.

SIIKAISTEN KUNNAN TOIMINNAN SUUNTAVIIVAT

Toimivat palvelut tuottavat ihmisille hyvinvointia ja ovat kunnan elinvoimaisuuden ja viihtyvyyden perusta

Päivähoitopalvelut järjestetään keskitetysti Päiväkoti Pikku-Santrassa. Mikäli kunnassa järjestetään yksityistä päivähoitoa, joka tukee alueellista päivähoitopalvelujen saatavuutta, sitä tuetaan yksityisen hoidon kuntalisällä erikseen päätettävällä tavalla. Muu hoitojärjestely edellyttää sosiaalista perustetta tai tilapäistä kunnasta johtuvaa tarvetta, mm. kesäsulkuja. Lasten päivähoitoon kuljettamisen aiheuttamia pitkiä lisäajoja työhön tai opiskelupaikalle kompensoidaan päivähoitomaksujen alennuksilla. Hoitoon pääsyn vasteaika on enintään muutama päivä, kun äkillinen tarve johtuu vanhemman työstä, yrittäjyydestä tai opiskelusta. Vanhemmilta edellytetään hoidon tarpeen hyvää ennakkointia, jotta henkilöstömitoitus pystytään turvaamaan.

1-9 luokan opetus järjestetään omassa Siikaisten yhtenäiskoulussa. Esiopetus järjestetään tarkoituksenmukaisuus-periaatteen mukaisesti päiväkodissa tai koulussa. Erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden opetus järjestetään ensisijaisesti Siikaisten yhtenäiskoulussa. Pitkiä etäisyyksiä kompensoidaan järjestämällä koulukuljetukset paremmin kuin laki edellyttää. Koulussa työskentelee oppilasmäärä ja oppilaiden tuen tarve huomioiden sopiva määrä henkilöstöä. Yksittäisten oppiaineiden opetusta voidaan hankkia ostopalveluna muilta kunnilta ja sitä voidaan myydä muille kunnille. Yhteisöllinen, laadukas Yhtenäiskoulu näkyy ja toimii osana kunnan arkea ja se on myös kunnan vetovoimatekijä markkinoinnissa. Jokainen nuori saa päästötodistuksen sekä valmiudet jatko-opintoihin.

Lasten ruoka tehdään lähellä, se valmistetaan ja tarjoillaan Metsätähdessä. Keittiö käyttää pääosin kotimaisia elintarvikkeita. Keittiössä voidaan valmistaa ja myydä ruokaa myös muille. Maakuntauudistus vaikuttaa keittiön toimintaan. Organisoitavasta riippumatta tavoitteena on, että toiminnan tulot kattavat kustannukset ja että ruuan hävikki on mahdollisimman pieni.

Nuorisotoimintaa suunnataan yhdessä nuorisoneuvoston kanssa. Seudullisesti tehdään etsivää nuorisotyötä ja ennaltaehkäisevää päihdetyötä.

Kirjasto – ja kulttuuripalveluissa kunta tukeutuu yhteistyöhön. Kunta tuottaa itse yhden maakunnallisesti merkittävän tapahtuman vuodessa sekä muutamia pienimuotoisia tapahtumia. Kirjastoa kehitetään kuntalaisten olohuoneena, ja se toimii mm. kunnallisena palvelupisteenä ja tapahtumien järjestämispaikkana. Ylikunnallinen yhteistyö turvaa kirjastopalveluiden monipuolisuutta. Leväsjoen lainausasemaa ylläpidetään mikäli kustannukset ja käyttö pysyvät nykytasolla. Merikarvia-Siikaisten kansalaisopiston Siikaisten tuntimäärä on korkeintaan kolmannes opiston toiminnasta, eli noin 2000 tuntia. Kankaanpään musiikki-opistopalvelut pyritään säilyttämään nykytasolla.

Liikuntatoimessa pääpaino on liikuntapaikkojen ylläpidossa. Pidetään kiinni resurssien mukaan kuntalaisten kiittämästä hoidon tasosta. Yhdistykset, yrittäjät ja kansalaisopisto vastaavat pääosin ohjatusta toiminnasta.

Teknisten palvelujen joustavuudesta pidetään kiinni. Siikaisten vesi- ja viemäripalvelut toteutetaan osittain yhteistyössä Kankaanpään kaupungin ja Merikarvian kunnan kanssa. Rakennuslupa- ja muut tekniset palvelut tuotetaan edelleen joustavasti ja viivyttämättä. Peruskiinteistönhuolto

tehdään itse, osittain tukeudutaan pääosin paikallisten yrittäjien palveluihin.

Kunta järjestää joukon palveluita ostopalveluna yhteistyössä muiden kuntien kanssa sekä tuottaa valtion asiointipisteen palvelut. Maakuntauudistus muuttaa rakenteita. Kunta osallistuu uudistuksen tekemiseen aktiivisesti, ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että kuntalaisten usein tarvitsemat palvelut ovat saatavissa lähipalveluina jatkossakin.

Elinvoimaa ja tulevaisuuden ratkaisuja tehdään yhdessä

Hallinto ja päätöksenteko on avointa, ryhdikästä ja kuntalaisia osallistavaa. Päätöksenteko tukee hyvinvoinnin ja elinvoiman vahvistamisen tavoitteita. Hallinto- ja päätöksenteko-organisaatio on matala. Pienuuden aiheuttamia toiminnallisia riskejä hallitaan tukemalla omaa toimintaa ostopalveluin ja mahdollisuuksien mukaan kuntayhteistyöllä.

Verkkosivuja, Kunta-uutisia, erilaisia tapaamisia ja muita viestintäkanavia käytetään vuorovaikutuksen ja osallisuuden kasvattamisessa. Luottamushenkilöillä ja henkilöstöllä on erityinen vastuu kunnan maineenhallinnasta.

Kuntakuvan luomisessa keskeistä on ihmisläheisten peruspalveluiden lisäksi luonto ja valokuitu ja niiden myötä asumisen ja vapaa-ajanvieron mahdollisuudet.

Metsä ja luonto tuovat toimeentuloa ja ovat hyvinvoinnin lähde asukkaille ja vieraille. Luomumetsäalueet mahdollistavat osaltaan uusia avauksia elinkeinotoiminnalle. Eteläpään matkailukeskus, paikalliset erikoistuotteet ja Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark -hanke ovat matkailun edistämisen perusta.

Yrittäjyys on kunnassa keskeisin toimeentulon mahdollisuus. Kunta käyttää paikallisia ja lähialueen yrittäjiä oman toimintansa tukena. Yrittäjäyhdistyksen kanssa käydään jatkuvaa vuoropuhelua. Yhtenäiskoulun yrittäjyyskasvatus on vakiintunutta toimintaa. Maakuntaudistus muuttaa yrityspalveluiden järjestämistavan. Pohjois-Satakunnan seudullinen yhteistyö yritysten toimintaedellytysten ja koko alueen kehittämisessä on jatkossakin tärkeää.

Kunta mahdollistaa rakentamisen joustavasti koko kunnan alueella. Vapaa-ajanasuntojen muuttamista vakinaiseen käyttöön tuetaan todellisen käyttötarkoituksen mukaan. Kaavoitetaan Mäkitalon ja Heinijoen alueet suunnitellusti.

Kunnan fyysiseen ilmeeseen kiinnitetään huomiota ja kiinteistöjen korjausvelan kasvu estetään. Välttämättömät neliöt korjataan suunnitelmallisesti ja huonokuntoisimmat ja tarpeettomat/vähäisellä käytöllä olevat kiinteistöt puretaan.

Kunta työllistää kunnassa asuvia työttömiä ja koululaisia tarpeellisiin, määräaikaisiin tehtäviin. Työttömyyden hoito laajemmin ja ihmisten aktivointi tapahtuu työvoimaviranomaisten ja sosiaalitoimen yhteistyönä ja käytännössä usein kuntouttavassa työtoiminnassa. Järjestämisvastuu on siirtymässä maakunnalle.

Vireä kansalaistoiminta on merkki kunnan elinvoimaisuudesta. Yhdistykset ja järjestöt edistävät toiminnallaan kuntalaisten ja vapaa-ajanasukkaiden hyvinvointia. Kunta tukee yhdistysten työtä kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoiminnan avustuksin sekä toimii koollekutsujana yhdistysten yhteistyön ja vuorovaikutuksen kasvattamiseksi.